

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНО-ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

КАФЕДРА ЕКОНОМІКИ ТА ФІНАНСІВ

**ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

*ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ
ІІІ МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ*

23 травня 2023 року

м. Херсон

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Херсонський державний аграрно-економічний університет
Тбіліський державний університет, ім. Іване Джавахішвілі
(м. Тбілісі, Грузія)
Європейський університет (м. Тбілісі, Грузія)
Технічний університет Молдови (м. Кишинів, Республіка Молдова)
Академія прикладних наук у Коніні (м. Конін, Польща)
Qingdao Agricultural University
(район Ціндао і Лайян провінції Яньтай провінції Шаньдун, Китай)
Державний економічний університет з навчальних робіт (Вірменія)
Департамент операційних досліджень, Університет науки і техніки AGH (Польща)
Інститут рису Національної академії аграрних наук України
Уманський національний університет садівництва
Подільський державний університет
Національний науковий центр «Інститут аграрної економіки»
Центральноукраїнський національний технічний університет
Публічне акціонерне товариство «Райффайзен банк»
Громадська організація «Новітній погляд»
Херсонська обласна організація «Спілка економістів України»

**ІННОВАЦІЙНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО ТА ТОРГІВЛЯ:
СУЧАСНИЙ СТАН ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ**

ЗБІРНИК МАТЕРІАЛІВ

III МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ

ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЇ

ТОМ 1

23 травня 2023 року

м.Херсон

УДК 330.341.1:658

Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан та перспективи розвитку: Збірник матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції Том 1 (м.Херсон - Кропивницький, 23 травня 2023р.). Херсонський державний аграрно-економічний університет, 2023. 232с.

У збірнику тез доповідей опубліковано результати наукових досліджень актуальних проблем сучасного інноваційного підприємництва, аналізу перспектив розвитку біржової торгівлі, організації та ефективного управління торговельною діяльністю. Висвітлено проблеми розвитку інноваційного підприємництва та торгівлі в Україні. Досліджено сучасний стан, проблеми та перспективи розвитку підприємництва в Україні, інноваційно-інвестиційні напрями розвитку підприємницької та торговельної діяльності. Визначено актуальні аспекти обліково-фінансового забезпечення діяльності підприємницьких структур.

Призначено для науковців, здобувачів вищої освіти, фахівців підприємницької, торговельної та біржової сфери, підприємців, працівників органів державної влади та місцевого самоврядування, а також становить науковий інтерес для всіх, кого цікавить окреслене коло проблем.

*Редакційна колегія не несе відповідальності за зміст матеріалів,
що опубліковані у збірці.*

АДРЕСА ОРГКОМІТЕТУ
25030, Україна, м. Кропивницький, Університетський проспект, 5/2
Херсонський державний аграрно-економічний університет,
економічний факультет, кафедра економіки та фінансів
e-mail: economic.ksau@gmail.com

©ХДАЕУ,2023

©Колектив авторів, 2023

Єфремов Арсен Олександрович
здобувач вищої освіти першого (бакалаврського) рівня
Науковий керівник: *Аверчева Наталія Олександрівна*
к. е. н., доцент
Херсонський державний аграрно-економічний університет
(Україна)

ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ СТІЙКОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ТА ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ

Загальновідомо, що сектор малих підприємств завжди був стійкішим за сектор великих, оскільки вони мають можливість швидко реагувати на будь-які зміни і непередбачувані обставини. В Україні це змогли довести дві кризи, спричинені коронавірусною пандемією та повномасштабним вторгненням росії.

Фермерство в Україні має свою специфіку розвитку. Спеціалізація в основному зосереджена на виробництві продукції рослинництва. В той час як тваринництво тривалий час залишається поза увагою фермерів. На основі статистичних даних визначено, що частка фермерських господарств за кількістю поголів'я невисока (табл. 1).

Таблиця 1.

**Кількість сільськогосподарських тварин за категоріями господарств у
2021 р. (на кінець року, тисяч голів)**

Види сільськогосподарських тварин	Підприємства	Фермерські господарства	Частка фермерських господарств, %
Велика рогата худоба	1003,4	110,4	11,0
Свині	3576,9	279,5	7,8
Вівці та кози	168,5	36,7	21,8
Птиця	113478,9	5167,1	4,6

*Складено за [4, с.126-127]

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція
«Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан
та перспективи розвитку»
23 травня 2023 р.

Фермерські господарства утримують 11,0 % поголів'я великої рогатої худоби, 7,8 % свиней, 21,8 % овець і кіз та 4,6 % птиці у категорії підприємств.

Їх вклад у рослинництві був значно більшим, і це може свідчити про більшу концентрацію і розвиток галузі. Частка фермерських господарств у площі, з якої зібрано врожай сільськогосподарських культур, перевищує 20 % по зернових і зернобобових культурах, плодових і ягідних, а по картоплі становить 32,6 % (табл. 2).

Таблиця 2.

**Площа, з якої зібрано врожай культур сільськогосподарських за
категоріями господарств у 2020 р. (тис. га)**

Види сільськогосподарських культур	Підприємства	Фермерські господарства	Частка фермерських господарств, %
Культури зернові та зернобобові	11141,8	2581,8	23,2
Буряк цукровий фабричний	205,1	9,6	4,7
Картопля	17,2	5,6	32,6
Культури плодові та ягідні	43,5	10,2	23,4

**Складено за [4, с.85]*

Фермерські господарства вносять значний вклад у збір врожаю культур зернових та зернобобових, культур плодових та ягідних. Загалом, фермерські господарства продемонстрували різну частку в різних категоріях культур, вказуючи на різний рівень їх участі у вирощуванні сільськогосподарських культур.

Щоб більш детально розуміти ситуацію, варто також розглянути рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства (табл. 3).

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція
«Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан
та перспективи розвитку»
23 травня 2023 р.

Таблиця 3.

Рівень рентабельності виробництва продукції сільського господарства
за 2020 р.

Види продукції	Підприємства	Фермерські господарства
Культури зернові та зернобобові	20,0	23,8
Буряк цукровий фабричний	-13,5	-11,7
Картопля	11,0	29,5
Культури плодові та ягідні	19,0	41,5
Виноград	-16,2	-8,6
Велика рогата худоба на м'ясо	-24,2	-9,5
Свині на м'ясо	2,6	1,8
Вівці та кози на м'ясо	-39,4	-21,2
Птиця на м'ясо	-0,2	10,7
Яйця птиці свійської	-19,2	-0,7

*Складено за [4, с.164].

Аналізуючи статистичні дані, слід відзначити, більш високий рівень рентабельності у фермерських господарствах, порівняно з підприємствами, за наступними видами продукції: зерно, картопля, плоди і ягоди, м'ясо птиці.

На жаль, маємо жахливу статистику, яка свідчить, що "... через три місяці після початку повномасштабної війни збитки в аграрному секторі України вже сягнули 4,3 мільярда доларів, що становить майже 15% капіталу держави. Найбільшу частину втрат фіксують через знищення чи пошкодження сільськогосподарських угідь та відсутність збору врожаю. Нині чітко визначити суму збитків аграрного сектору внаслідок бойових дій неможливо через їх продовження. Однак непрямі втрати в сільському господарстві очікують у розмірі приблизно 23,3 мільярда доларів" [1].

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція
«Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан
та перспективи розвитку»
23 травня 2023 р.

З кожним днем війни втрати в сільському господарстві продовжують збільшуватися, посилились тенденції стагнації великих аграрних холдингів та компаній, тому роль малих фермерських господарств значно зростає і набуде вагомого значення у післявоєнній відбудові аграрного сектору і сільських територій.

Після деокупації територій та закінчення війни буде визначено загальні збитки, завдані сільському господарству. Процес відновлення в цій сфері може бути тривалим через проблему розмінування сільськогосподарських угідь, забруднення навколишнього середовища і пошкодження ґрунту вибухами. Однак, відновленню сприятиме як міжнародна допомога, так і Урядові програми. Вже зараз Уряд запускає грантові програми для підтримки малих господарств з метою створення робочих місць. Наприклад, «Грант на сад», який передбачає розмір допомоги до 400 тис. грн на гектар або ж «Грант на теплицю», який передбачає розмір допомоги до 7 млн грн [2].

Не зважаючи на можливий довгий шлях відновлення, розвиток фермерських господарств для України є пріоритетним, оскільки наша країна невпинно прагне наслідувати світові тенденції. На 33-ій конференції Сільськогосподарської та продовольчої організації ООН (ФАО) у Європі учасники поділилися своїм баченням майбутнього сільського господарства так: «...агропродовольчі системи повинні перестати розглядатися з позиції суто виробництва продукції, коли «успіх» вимірюється лише кількістю виробленого і отриманого прибутку. Продовольчі системи- це ще й про якість самої їжі, якість довкілля та якість життя. Переорієнтація агросектору в регіоні та світі на якісні показники – ось головна задача на наступне десятиліття» [3].

Також варто згадати про іноземний досвід розвитку сільського господарства. В Україні саме фермерські господарства повинні стати запорукою стабільності сільськогосподарського виробництва на основі ефективної

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція
«Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан
та перспективи розвитку»
23 травня 2023 р.

діяльності, забезпечення високої якості та екологічності продукції, відповідності міжнародним стандартам.

Отже, фермерські господарства відіграють важливу роль у аграрному секторі, вносять вагомий вклад у вирощування культур і утримання тварин. Загалом, можна відзначити тенденцію до збільшення питомої ваги фермерських господарств у виробництві, вони досягають більш високого рівня рентабельності, порівняно з підприємствами, у деяких видах продукції.

Сьогоднішній та майбутній розвиток цього напрямку підприємницької діяльності в Україні з високим ресурсним потенціалом і наявними родючими сільськогосподарськими угіддями, призведе до збільшення ролі України у забезпеченні продовольчої безпеки у світі, зміцнить економічний та екологічний стан нашої держави. Відновленню та розвитку фермерства сприятимуть Урядові грантові програми та міжнародна допомога.

Список використаних джерел

1. Сільське господарство під час війни: зміна пріоритетів, Олег Громов. *Урядовий кур'єр*. URL: <https://ukurier.gov.ua/uk/articles/silske-gospodarstvo-pid-chas-vijni-zmina-prioritet/> (дата звернення: 09.05.2023).
2. Послуги. *єРобота*. URL: <https://diia.gov.ua/services/categories/biznesu/yerobota> (дата звернення: 09.05.2023).
3. Хмарна О. Малі фермери – опора продовольчої безпеки під час війни, і їх необхідно підтримувати й після перемоги. URL: <https://ecoaction.org.ua/mali-fermery-opora.html> (дата звернення: 09.05.2023).
4. Сільське господарство України за 2021 р.: статистичний збірник. *Державна служба статистики України*. URL: www.ukrstat.gov.ua (дата звернення: 12.05.2023).

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція
«Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан
та перспективи розвитку»
23 травня 2023 р.

ЗМІСТ

	Стор.
Секція 1. Повоєнне відновлення економіки України	
Пантелеймоненко А.О. ЕНЕРГЕТИЧНІ КООПЕРАТИВИ ЯК ІНСТРУМЕНТ ДЛЯ ВИРІШЕННЯ ПРОБЛЕМИ ЕНЕРГОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СІЛЬСЬКИХ ТЕРИТОРІЙ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	5
Вишневецька О. В. СТАН РИНКУ НАФТОПРОДУКТІВ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ВІЙНИ	8
Клименко К. В., Мельник В. В. ВПЛИВ ДІЯЛЬНОСТІ ЄБРР НА ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК УКРАЇНИ У ПРИЗМІ ВОЄННОГО ЧАСУ	12
Завідна Л. Д. ШЛЯХИ ПОДОЛАННЯ ФІНАНСОВОЇ КРИЗИ В УМОВАХ СУЧАСНИХ ЗАГРОЗ	16
Elżbieta Żywucka – Kozłowska. GOSPODARKA WOJENNA	20
Urba S. I., Senyshyn O. S., Khich R. Ya. EXPORT CAPACITY OF AGRICULTURAL SECTOR IN THE CONTEXT OF INTERNATIONAL COMPETITIVENESS	24
Іванов А. А., Повод Т. М. ВІДНОВЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО СЕКТОРУ УКРАЇНИ	29
Савіцька С.І. ДЕРЖАВНЕ РЕГУЛЮВАННЯ ФІНАНСОВОЇ БЕЗПЕКИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	33
Бойко Л. О. ТОВАРООБІГ АГРАРНОЇ ПРОДУКЦІЇ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ	35
Колотуха С. М. ВДОСКОНАЛЕННЯ КРЕДИТНОГО МЕХАНІЗМУ АГРАРНИХ ПІДПРИЄМСТВ В КОНТЕКСТІ СУЧАСНИХ УМОВ.	38
Нечитайло В. В. СІЛЬСЬКЕ ГОСПОДАРСТВО УКРАЇНИ В УМОВАХ ВІЙНИ	42
Єфремов А.О. Науковий керівник: Аверчева Н. О. ФУНКЦІОНУВАННЯ ТА ВІДНОВЛЕННЯ СТІЙКОСТІ ФЕРМЕРСЬКИХ ГОСПОДАРСТВ В УМОВАХ ВОЄННОЇ ТА ПОВОЄННОЇ УКРАЇНИ	45
Ковальов Д. В. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ХЕРСОНСЬКОЇ ОБЛАСТІ У ПОВОЄННИЙ ПЕРІОД	49

III Міжнародна науково-практична
Інтернет-конференція
«Інноваційне підприємництво та торгівля: сучасний стан
та перспективи розвитку»
23 травня 2023 р.

Секція 2. Стратегічні пріоритети підприємницької та торговельної діяльності в сучасних умовах.

Баранова К.А. Науковий керівник: Карнаушенко А.С. ПЕРЕВАГИ ЗМІНИ АЛГОРИТМУ КОНСЕНСУСУ З PROOF-OF-WORK (POW) НА PROOF-OF-STAKE (POS) У СВІТІ КРИПТОВАЛЮТ	53
Терещук Н. В. ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО ЗАКЛАДІВ ХАРЧУВАННЯ	55
Коновальчук А. Ю., Яковенко Р. В. ТЛУМАЧЕННЯ КАТЕГОРІЙ «ТОВАР» І «ПРОДУКТ» У МАРКЕТИНГУ ТА В ЕКОНОМІЧНІЙ ТЕОРІЇ	58
Яворська В. О. ВПЛИВ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК МІЖНАРОДНОЇ БІРЖОВОЇ ТОРГІВЛІ	62
Данило С. І., Павліш Л. О. СУТНІСТЬ ІННОВАЦІЙ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ ІННОВАЦІЙНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА	64
Севастьянов Р. В., Донченко О. М. НАПРЯМИ РОЗВИТКУ ЗЕЛЕНОГО ТУРИЗМУ В УКРАЇНІ	69
Павленко В. В. СТРАТЕГІЧНІ ПРІОРИТЕТИ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА РИНКУ ЗЕРНА	71
Кириченко А. В. ОСОБЛИВОСТІ ТОРГОВЕЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА ПРОДОВОЛЬЧОМУ РИНКУ	73
Василиха Н. В., Герц А. В. ТОРГОВЕЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ТА ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ	75
Кащена Н.Б., Чміль Є. Л. ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК БІЗНЕСУ: ТРЕНДИ ТА ДЕТЕРМІНАНТИ	78
Яковенко Р. В., Чукай О. І. АНАЛІЗ ЗОВНІШНЬОГО ОТОЧЕННЯ АТ «ЕЛЬВОРТИ» В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ	81
Панченко В.А., Кононенко Л.В. ПІДПРИЄМНИЦЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ: ПРОБЛЕМИ ТА ТЕНДЕНЦІЇ РОЗВИТКУ	85
Яковенко Р. В., Семеренко О. П. МОТИВАЦІЯ ПРАЦІ В СИСТЕМІ СТРАТЕГІЧНОГО УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ	88

Секція 3. Фінансове, управлінське та обліково-аналітичне забезпечення підприємницької діяльності.

Слободянюк О. В., Примаченко І. Ф. ФІНАНСУВАННЯ СУБ'ЄКТІВ ГОСПОДАРЮВАННЯ В УМОВАХ СЬОГОДЕННЯ	91
---	----